

ॐ

देवकीनि

५

अमरक २

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

रकीकृत

...शा य न म ना य द व श ...

शासनम् ॥ २ ॥ धाय शिरः पद्मेन साद्वय्यैः च वृत्तः ॥ श्रीपञ्चप्रासकं ॥ यं वा ॥

विहारीश्रीमद्वारणसीनाथनक्षत्रानक्षत्राणिनिस्तः॥ विहारीश्रीमन्नालगायामन्त्रानन्त्रि

स्वर्गलोकायनव ३ इति विष्णुसंहिता

सामान्य देवतानां धर्म्मः

सः॥३॥आत्मादित्येयाद विपद्योलावात्रादि तिनरुनाः॥३॥आत्मादित्याः॥३॥

श्रीमद्भगवद्गीतासु अष्टाध्याय्ये अष्टमोऽध्यायः ॥ १ ॥

२३५ पाठादम्मापुत्रभावा नन० कोशोपाशो

विद्याधरादेवतादेव
यास्यदेवाशास्यथ
रतापत्यनिदधनवा
नोजातादनुजः

मर्त्यान्मृततांधसः॥जावर्हिपुरवाःऋतुभुजोगीर्वाणादानवारयः॥वृद्धारकोदेवतानिपुंसिचोदे
वतास्त्रियाप्र॥५॥अप्रारित्यविश्ववसवसुविताभास्वरानिलाः॥आहाराजिकसाध्याश्वरुद्रा
श्वगरोदेवताः॥१०॥विद्याधरोसरोयशाक्षोगंधर्वकिन्नराः॥विबोगह्यकःसिद्धोभक्तोमीदे
वयोनयः॥११॥असुरादेत्येदेवयहजेन्द्रारिदानवाः॥धुक्रशिष्यादितिसुःपर्वदेवाःसुरादि
पः॥१२॥सर्वज्ञसुकेतोबुद्धोधर्मराजस्तथागतः॥समंतपद्मोभगवान्माजिल्लोकजिज्जिनः॥१३॥
षडभिज्ञोदशबलोज्जयवादीविनायकः॥पुनीद्रःश्रीघनःशास्तामुनिःशाक्यमुनिसुयः॥
५॥सशाक्यसिंहःसर्वार्थसिद्धःशौद्रोदनिश्वसः॥गौतमशार्कबंश्चमायादेवीसुतत्वसः॥१५॥
ब्रह्मात्मभरंज्येषःपरमेष्ठीपितामहः॥हिरण्यगर्भलोकेशःस्वयंभश्चतुराननः॥१६॥धाताव्ययो
धिदितिर्नामानिब्रह्मणाः॥

देवायोन्युत्पत्तिस्था
नानिव्यक्ताः

ता ४

समशाक्येषोसंभवेयस्तुशाक्यमुनिःसशाक्यसिंहःसुयः

मायादेवीसुतः
नस्यासुतः

स १

३२

उमदत्तांश-नामाभिविष्णोः ।

१५. १५.

2

रुद्रस्पावरंजात.

आपादयमात् ७५
पनामालो सापात्तिः वनो

श्रीवत्सोपहृतस्य लक्षणा
भूतभूतसोमादभिविरोधो
लाङ्घनविह्वल्य।

निर्हिरागिर्विज्जमलानः॥सुधाप्रजापतिर्विधाप्यविधाताविश्वसृष्टिभिः॥१७॥विष्मर्त्त
रायराःकृष्णोवेकुण्डोविष्णुश्चक्रवाः॥दामोदरोरुषीकेशःकेशवोमाधवःस्वयम्भुवः॥१८॥ऐत
रिपुंडरीकाक्षोगोविंदोभारुहजः॥प्रीतांबरोच्युतःशार्ङ्गविष्णुर्लेनोजनाहिनः॥१९॥उपे
इन्द्रावरुणश्चक्रपातिश्चतुर्भुजः॥पद्मनाभोमधुरिपुर्वीरदेवस्त्रिविक्रमः॥२०॥देवकीनंदन
श्रीरःश्रीपतिपुरुषोत्तमः॥वनमालीलिङ्गंसीकंसारतिरंघ्रोजः॥२१॥विश्वंभरकैठभजिदि
श्रीवत्सलाश्रुतः॥पुरारिःकेशिस्मनोरिषहन्कालियांतकः॥२२॥दशावतारोविश्व्यात्मा
आदिदेवोमहीधरः॥पुराणपुरुषोयज्ञपुरुषोनरकात्रकः॥२३॥जलशयीविश्वरूपोमुकुंदो
मुरमर्दनः॥वसुदेवोजस्रजनकःसर्वानककुंभिः॥२४॥वल्लभःप्रलंबघ्नोवलदेवोऽच्युताग्र
मथिने हरिः कृष्णः श्यामः श्यामः प्रसिद्धो ध्यातः ॥ २५ ॥ वल्लभः प्रलंबघ्नः वलदेवः अच्युताग्रः

प्रतीकेशित्यादयस्तु श्लोकाः प्रसिद्धा बोध्याः ३

वलेनभदुंभ्रेयत्यस्य

वलेनदीवलि॥

अथ तस्याः राजः-

इमुपगनेऽनुजल्वान्

विद्युल्लेखे बुद्धिः कृपाः पा
दभासा यस्य

同 二

रामः

हूमेव मायागर्भर्वास्त्रिदिवौकसामौ ॥ ५८ ॥ ^{अग्नि} अग्निर्वैस्वानरो बह्वीति होत्रो धनंजयः ॥ ५९ ॥
 द्यौर्निर्वलनो जातवेदास्तन्नपातः ॥ ६० ॥ बर्हिः शुष्मा कश्मवर्त्मा शोविः केशवर्त्तुः
 ॥ ६१ ॥ आश्रया सो बहूद्रानुः कशानुः पावको नलः ॥ ६२ ॥ रोहिताश्वो वायु सखः शिखावाना
 शुशुक्ष्णः ॥ ६३ ॥ हिंसरो रताहुतपुग्दहनो हव्यवाहनः ॥ ६४ ॥ संप्राविस्म नारशुक्रश्चित्रधानु
 र्विभावसुः ॥ ६५ ॥ सुविः पितृभ्योर्वसु बाडवो बडवानलः ॥ ६६ ॥ विरुद्विद्यो ज्वालकी तावद्विर्हेति शि
 रवास्त्रियाम् ॥ ६७ ॥ त्रिपुरमुल्लिङ्गो जगिकण संताप संहरः समौ ॥ ६८ ॥ ^{धर्म} धर्मराज पितृपतिः समवर्त्ती य
 रैतरादौ ॥ ६९ ॥ ^{यमराज} कृतानो यमुना भ्राता शमनो यमराट् ॥ ७० ॥ ^{यम} कालो द्युधरः आदुदेवो वैवश्वतो न
 कः ॥ ७१ ॥ ^{राक्षस} राक्षसः कोणापः क्रव्या क्रव्यादोः स्रप आसुरः ॥ ७२ ॥ रात्रिश्चोरात्रिवरः कर्तुरीति कपात्म

स्व. को. प्र. जः ॥ यत्तु धानपुष्पजनो नैऋत्योजातुरक्षसी ॥ ६६ ॥ प्रवेतावहसाः प्राशीघादसोपतिरप्यतिः ॥ श्वस
 नः स्पर्शनिभापुर्मातरिश्वा सदामतिः ॥ ६७ ॥ घृष्टद्वेजगन्धवह्निगंधवाहानिलाशुभाः ॥ सिमी
 ५ त्प्रा रमाहृतप्ररुजगमारा समीपुताः ॥ ६८ ॥ नृधुस्यदातप्रवेनयवमानप्रभंजनाः ॥ प्रारोपापानस
 २ य मानज्वोदानमानोवचावः ॥ ६९ ॥ हृदिप्रारोगो गुदेपानः समानो नाभि संस्थितः ॥ ७० ॥
 स्थो करारदेशवैर्यनः सर्वसर्पिरीरगः ॥ ७१ ॥ शरीरस्थामेरेहस्तारसीतुरपः स्पर्शः ॥ ७२ ॥ बोधशीघ्रंतरातं
 लघुक्षिप्रमरन्दुतम् ॥ ७३ ॥ सत्त्वश्चपलं तूष्णमविलंबितमोभुच ॥ सततेनाश्नाश्रानसतताविरता
 निशाम् ॥ ७४ ॥ नितानवरताजस्रमप्यथातिशयोपरः ॥ अतिवेलभश्चात्यर्थातिमात्रोद्गाढ
 निर्भरम् ॥ ७५ ॥ तीव्रेकांतनितान्नातिगाढबाढदृढातिवा ॥ लीवेशीघ्राघासतेस्पात्रिष्वेषांमेघ
 सि

रामः
 ५

माप्रियत् ॥ ७४ ॥ कुवेर^{कुवेर} स्त्राम्बकसखोयक्षराष्ट्रह्यकेश्वरः ॥ मनुष्यधर्माधनदो राजराजो धना
 धिपः ॥ ७५ ॥ किन्नोरशो वैश्रवणाः पौलस्त्यानावाहनः ॥ यक्षैकपिंगेतलविलश्रीदपुराप्रजनेश्वराः ॥
 ७६ ॥ अस्पोद्यानं वैत्रायंः पुत्रस्तुनलकूवरः ॥ कैलाशः^{कैलाश} स्थानमलकाप्रविमाननुपुष्पकं ॥
 ७७ ॥ स्यात्किन्नरः किंपुरुषस्तुरंगवदनो मयुः ॥ निधिर्नाशो वधिर्भेदाः पद्मसंवादेया निधिः ॥ ७८
 ॥ महापद्मवपुः पद्मसंवादे मकरकक्षयो ॥ मुकुटकुंडलीलाश्वरवर्षनिधयो नवः ॥ ७९ ॥
 इति स्वर्गवर्गः ॥ ॥ द्यौर्दिवौ देस्त्रियामभ्रं व्योमपुष्करमम्बरम् ॥ नभोन्तरिक्षं गगनमूननं
 सुरवर्त्मखम् ॥ १ ॥ विषद्विमुपदं जातु पुं स्यात्काशविहायसी ॥ विहाय^{विहाय} विनाकोपि धुरे^{धुरे} स्यात् शो
 त्रद्वयम् ॥ २ ॥ तत्रापधोपत रिक्षं मेघस्थानं महाविलं ॥ द्यावापृथिव्योरोरस्मोरोदसी कुह
 ३ घंटानारः पार्श्वमोलिः कुवेरस्वयमंत्रिणो ३

प्र. को.

६

शिशु

रं वरम ॥ ३ ॥ इति व्योमवर्गः ॥ दिशानुकुम्भः काष्ठान्नाशाग्रहति श्वताः ॥ प्राच्यवावी प्रतीव्यस्त
पर्वदक्षिणापश्चिमा ॥ १ ॥ उत्तरादिगुदीवीस्यादिशंपुत्रिभुतद्वभेत् ॥ इन्द्रो वह्निं पितृपतिर्नैऋतो
वरुणो मरुत् ॥ २ ॥ कुर्वेत्पतयः पूर्वादिनां दिशा क्रमात् ॥ रविः शुक्रो मही सुनुः सप्तर्षिर्भानुर्जो
जो विधुः ॥ ३ ॥ बुधो बृहस्पतिश्चैव दीशाभीशास्तथाग्रहाः ॥ ऐरावतः पुरापुरीको बामन-कु
मुदो जननी ॥ ४ ॥ पुष्पदंतः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च दिग्गजाः ॥ करिणो भ्रमुकपिलापिंगलानु
पमा क्रमात् ॥ ५ ॥ ताम्रपर्णी भुभ्रदंती वांगना वांजनावती ॥ लीवेव्ययंतवपादिशां दिशोर्मध्ये वि
दिकस्त्रियाम् ॥ ६ ॥ अभ्यंतरे त्वंतरालं वक्रवालंतुमण्डलं ॥ अभ्रमेधोवा विहस्तनयितुर्वलाहकः ॥ ७ ॥
धाराधरो जलधरस्तदितान्वा रिदोम्बुभट्टर्धनजी ॥ हस्तमुदिजलमुग्धमयो नयः ॥ ८ ॥ कादम्बि

सम.

६

श्रीमेघमालात्रिषुमेघप्रवेः प्रियं ॥ स्तनितं गर्जितं मेघनिघोषे सितादिव ॥ ८ ॥ रांपाशतहृदादि
 ये रावतः क्षराप्रभा ॥ तदुत्सोदाभिनीविधुबं वलावपलापि ॥ ९ ॥ स्फुर्ज्जुर्धुर्वज्रनिघोषे मे
 घज्योतिरिरंमदः ॥ इन्द्राग्रधंशक्रधनुसोदेवः ऋजुरोहितम् ॥ १० ॥ वृषिर्वर्षतद्विघातेज्वग्रहावहो
 र० समौ ॥ धारासंपातत्रासाः शीकरोम्बुकरांस्रताः ॥ ११ ॥ वर्षोपलसुकरकायेद्यच्छेद्विदु
 र्दिनम् ॥ अंतर्द्रोयवधापुंसित्वंतर्दिर्यवाराम् ॥ १२ ॥ अपिधानतिरोधानपिधाना क्वादना
 ६३ निव ॥ हिमांशुखंद्रमाखंद्रदुःकुमुबंधवः ॥ १३ ॥ विधुः सुधांसुः शुभ्रांशुरोषधीशोनिशाप
 तिः ॥ अजेजेवात्कंसोमो गेलोर्गंगकः कलानिधिः १४ ॥ क्षिरराजः शशधरो नक्षत्रेशः क्षपा
 करः ॥ अत्रेयोनामुधासूती राजासोरोहिणीप्रियः ॥ १५ ॥ कलागुणोऽसौ भागोविंदोस्त्रीम

ग्र३

अ. को:

७

राऽलं त्रिषु भित्तं शंकल वंदे वा ~~पुंस्पद्रोर्द्विसंशके~~ ॥ १३॥ वंदिको को मुदी ज्योत्स्ना प्रसादस्तु
प्रसन्नता ॥ कलं कां को लां हनं च विहं लक्ष्म वलक्षरां ॥ १४॥ सुषमा परमा शोभा शोभा कां तिष्ठ
तिष्ठ विः ॥ अथ श्या यं सुनीहारस्तु भारस्तु निहं हि मम ॥ १५॥ प्रलियं मिहिका वाथ हि मानी हिम
संहतिः ॥ शीतं गुणो तदर्थः सुखि मं शि शिरो जडः ॥ १६॥ तुषारः शीतलः शीतो हिमः सप्राप्य
लिंगकाः ॥ अथ त्रयो तानपादिः स्यादगस्त्यः कुंभसंभवः ॥ १७॥ मैत्रावरुणो रीरे स्पे वलो पा मुद्रा सध
मिरीती ॥ नक्षत्रमक्षं भंतारा तारका प्युडवाः स्त्रियाम् ॥ १८॥ दाक्षायणी योऽश्विनी त्वादि तारा
अथ युगमिनी ॥ राधा विशाखा पुष्ये सिद्धि तिष्ठो अविषमा ॥ १९॥ समाधनिष्ठासुः प्रोष्ट पदाभय
पदा स्त्रियाम् ॥ मगशीर्षमगशीस्तस्मिन्नेवाग्रहा यरा ॥ २०॥ इल्वलात किरोद शेतारका नि

तु १

रामः

७

वसंतियाः॥ बहस्पतिः सुराचार्येगीः पतिषिषो गुरुः॥ २४॥ जीवत्रांगि सोवावस्थतिश्चित्रशि
खंडिनः॥ शुक्रौदेतपगुरुः काव्यउशनाभार्गवः कविः॥ २५॥ त्रंगारकः कुजो प्रोमोलेहि तांगो
महीसुतः॥ रोहिरोद्योबुधः सोम्यसमो शौरिशनेश्वरौ॥ २६॥ तमसुराहुः स्वर्धनिसेंह केयो
विधुंतुदः॥ सप्तर्षयो मरीच्यविमुरावाश्चित्रशिखंडिनः॥ २७॥ राशीनामुदयो लग्नतेतुमेषवृषा
दयः॥ मेषो वृषो मृगशिरः कर्कटः सिंहकन्यके॥ २८॥ तुलाध्वजश्चिको धनीमकरः कुंभमीन
के॥ सूरसूर्यार्यमादिपदा दशात्मदिवाकराः॥ २९॥ भास्कराहस्करवध्रप्रभाकरदिवाकराः॥
भास्वदिवस्वसप्तम्वहरीदृष्टो रमयः॥ ३०॥ विकर्तनार्कमार्तशदिमिहिराशापवराः॥
धुमणिस्तारणिर्मित्रश्चिन्मातुर्विसेवनः॥ ३१॥ निभावसुग्रहपतिस्त्रिंशंपतिरहर्षतिः॥ भान

अ. को.

८

८४

हस्तः सहस्रांशुस्तपनः सविता एविः ॥ ३२ ॥ कर्मसाक्षि जगच्चक्षुरं शुभालीनयातनुः ॥ प्रद्योतनो दिन
पतिः खद्योतो लोकबांधवः ॥ ३३ ॥ मातरः पिंगलोदंडं चंद्रांशोः धारिणार्धकाः ॥ स्वरस्तो हरो
नरः काशपदिर्गसुदाग्रजः ॥ ३४ ॥ परिवेषस्तु परिधि रूपसूर्यकर्म डले ॥ किरणोत्तमवर्षांशु
गमस्तिय शिरश्मयः ॥ ३५ ॥ भानुः करोमरी विस्रिपुंससयोर्दधितिः स्त्रियाम् ॥ स्युः प्रभा
तूरुः विस्रिदुभाभविद्युतिदीपयः ॥ ३६ ॥ शोविः शोविस्तेलीवेप्रकाशोद्योतत्रातपः ॥ को
रमं कवोश्मं धं दोहं कदुहं त्रिपुतदति ॥ ३७ ॥ तिमंतीक्ष्णं रवं रंतदमगतदमामरी विका ॥ इतिदि
ग्वर्गः ॥ ॥ कालोदिष्टोप्यनेहापि समयोप्यप्रपक्षतिः ॥ प्रतिपदे इमे स्त्रीति तदायाति प्र
योदयोः ॥ १ ॥ यस्तोदिनाहनीवातुलीवेदिवसवा सैरो ॥ प्राप्सोहर्षुत्वं कल्पमुखः प्राप्सुवसी

रामः

८

[illegible]

७२

३ उग्रपुत्रोऽसीमा सिधोऽसौ सपत्न्यः सा ।
२ नात्रासौ सोमायायाश्चैवमेकादशापरेः ।

श्र. म. के. त्रिंशत्तांकलाः ॥ तास्तु त्रिंशत्तारास्तु मूर्त्तौ द्वादश स्थिताम् ॥ ११ ॥ तैत्तिरीयशतः पक्षस्तद्व्यं वव ॥
६ पक्षौ पूर्वापौ तैत्तिरीयौ मासस्तु तावभौ ॥ १२ ॥ द्वौ द्वौ माघादिमासौ स्यादुत्तौ रथनं त्रिभिः ॥ अथ
नेद्वेगतिरुद्गदक्षराण्येकस्वत्सरः ॥ १३ ॥ समरात्रिद्विकाले विषुवद्विषुववत्तरं ॥ मार्गशीर्षे सहा
मार्गश्रावणहयशिकम्बसः ॥ १४ ॥ वैश्वेतेष्वसहस्योद्दोतपार्थमेधकालुने ॥ स्यात्तपस्यः ॥ फा
ल्गुनिकस्याश्चैत्रे चैत्रिको मधु ॥ १५ ॥ वैशाखे माघवोराधोज्येष्ठशुक्लः शुक्लस्थित्या
म् ॥ श्रावणे श्रावणेस्तु स्यान्नभाश्रावणशिकम्बसः ॥ १६ ॥ स्युर्नभस्यं प्रोक्कपदमद्रभाद्रप
दाः समाः ॥ स्यादश्विनश्चैत्रोप्याश्वपुजोपि स्यात्तु कार्तिके ॥ १७ ॥ बाहोर्लोके कार्तिके कोहं यज्ञः
शिशिरोऽस्त्रियां ॥ वसन्ते पुष्यसमयः सारभिर्नीष्यदुष्मकः ॥ १८ ॥ निदाघेऽस्मोपगमदुष्मदु

समः
६

प्रागमस्तपः॥१॥ त्रिधा प्रावृत्तिः प्राग्निवर्षा न्ययशस्त्रियाम्॥१६॥ अदुर्भीकृतवपुंसि
 मार्गादीनां युगैः क्रमात्॥ संवत्सरो वासरो दोहाय नो स्त्री शस्त्रसमाः॥२०॥ मत्सेनस्यो होरात्रये
 बोवर्षे रादेवतः॥ देवे युग सहस्रे ब्राह्मकल्पे तु तो न शाम्॥२१॥ मन्वन्तरे तु दिव्यानां युगा
 नामैक सप्रति॥ संवत्तः प्रलयः कल्पः क्षयः कल्पांत इत्यपि॥२२॥ अस्त्री पंचं पुमान्या
 ध्यापापं किं विषकल्पमवम॥ कलुषं वृजिनो ज्यमं होदुरितं कृतम॥२३॥ स्याद्धर्ममस्त्रिया
 पुस्तप्रेयसी सुकृतं वषः॥ सुत्प्रीतिः प्रमदो हर्षः प्रमोदा मोदसम्मदाः॥२४॥ स्यादानंद
 धरा नंदः शर्म शांत सुखानि च॥ श्वः ज्ञेयं संशिवं भद्रं कल्पारां मंगलं शुभम्॥२५॥
 भावुकं पवित्रं भवं कुशलं क्षेममस्त्रियाम्॥ शस्त्रं चाथ त्रिषु द्रव्ये पापं पुण्यं सुखानि

अ. प्र. को.

१०

व॥२६॥ मतस्त्रिकामतर्विकाप्रकांउमुश्चतल्लजो॥ प्रशस्तवाचकान्पम् न्ययः सुभावहोविधिः॥ २७॥
 देवदिष्टं भागधेयं भागपेक्षी नियतिविधिः॥ हेतुर्नकारां बीजं निदानं त्वादिकारणम्॥ २८॥
 क्षेत्रज्ञात्मापुरुषः प्रधानं प्रकृतिः स्त्रियां॥ विशेषः कालिवस्थागुराः सत्तं रजस्तमः॥ २९॥
 जनुर्जननजन्माभिज निरुत्पत्तिरुद्भवः॥ प्राणीतुवेत नोजन्मीजंतुजत्पु शरीरिणः॥ ३०॥ जाति
 र्जातं च सामान्यं व्यक्तिरुपधगात्मता॥ विज्ञतुवेतो हृदयं स्वातंत्र्यं नानसंमनः॥ ३१॥ ३२॥
 इति कालवर्गः॥ ॥ बुद्धिर्मनीषाधिष्ठाधीः प्रज्ञाशेमुषीमतिः॥ प्रेक्षोपलब्धिश्चित्संविप्र
 तिपदुपि वेतनाः॥ ३३॥ धीर्धरणावती मेधा॥ संकल्पः कर्ममानसं॥ विज्ञाभोगो मनस्कारश्च
 बीजाव्याविचारणः॥ ३४॥ अध्याहारस्तर्कः होश्चि विविक्षातु संशयः॥ संदेहोपरोवाच

समे निर्याय निश्चये ॥ ३ ॥ मिथ्यादृष्टिर्नास्तिकता व्यापादो दोहविंतनुं ॥ तयो सिद्धांतराद्धातो
 प्रांतिभिर्ध्यापतिभूमः ॥ ४ ॥ संबिदा गूः प्रतिज्ञानं निषमाश्रवसंश्रुवां ॥ संवेदनापदे च तत्तत्तत्
 अंगीकाराभ्युपगमप्रतिश्रवसमाधयः ॥ ५ ॥ मोक्षोपेक्षीर्ज्ञानमन्यत्र विज्ञानं शिल्पशास्त्रयोः ॥
 पुक्तिः केवलम् निर्वाणश्रेयैर्निःश्लेषसामृतं ॥ ६ ॥ मोक्षोपवर्गिषा ज्ञानमविद्याहमतिः स्त्रि
 यां ॥ रूपं शब्दो गंधुरसस्पर्शश्च विषयाश्चामी ॥ ७ ॥ गोचराद्द्विष्यार्थश्चरुषीकं विषये
 पा द्विष्यम् ॥ कर्मद्रियं तु द्यौर्दि मनो नेत्रादिधीद्रियं ॥ ८ ॥ त्वरस्तकषाद्योस्त्रीमधुरोलवराः कपुः ॥ तिकोः
 न्नाश्चरसाः पुंसितदुसुषुमी त्रिषु ॥ ९ ॥ विमदेष्टेष्टैरिमलोगं वेजनमनोहरे ॥ आसोदः सोः
 तिनिहरीवाच्यलिंगत्वमागुरात् ॥ १० ॥ समाकर्षीतुनिहरी सुखमिर्घारातप्यराः ॥ रूषगंधः सु

प्र. प्र. को.

११

गंधिः स्यादा मोदी मुखवासनः ॥ ११ ॥ प्रतिगंधिस्तु दुर्गंधो विस्त्रं स्यादाम गंधियत् ॥ सुत्क सुप्रसुवि
 श्वेतविशदश्वेतपांडुरः ॥ १२ ॥ श्रवदातः सितो गौरीवलक्षो धवलोज्ज्वलः ॥ हरिराः पांडुरः पांडुरः ॥ १३ ॥
 कृष्णतारुस्तु धूसरः ॥ १४ ॥ कश्चे नीलाः सितस्याभ कातश्याम लेखकाः ॥ पीतो गौरी हरिद्र
 भः पा लाशो हरितो हरितः ॥ १५ ॥ शो ह्यो लोहितो रक्तः शोराः कोकनदध्व विः ॥ अथ कृत्वा रागस्त्रय
 राः श्वेतरक्तस्तु पाटलः ॥ १६ ॥ श्यावः स्यात्क पिधूमधूमलोकश्च लोहितो ॥ कडारः कविलः विंगविशंगो क ल ह
 दु विंगलो ॥ १७ ॥ वित्रं किर्मी रक्तल्लाष शवलेताश्च कर्बुरे ॥ गुरो सु ल्लादयः पुंसि गु रितो लिङ्गास्तु तद
 ति ॥ १८ ॥ इति धीवर्गः ॥ ॥ ब्राह्मी तु भारती भाषा गीर्वा बारी सरस्वती ॥ व्याहार उक्तिर्लपितं भाषितं
 वचनं वचः ॥ १९ ॥ अथ भ्रंशोपशब्दः स्यात् स्त्रे शब्दस्तु वाचकः ॥ तिडुः सुवांत वयो वाक्यं क्रिया वाकारका रामः
 महाराष्ट्रो द्विवां वागी प्रकृष्टं प्राकृतं विदुः ॥ सुराष्ट्रे शो बो सन्नो सौ रसे नी ति कथ्यते ॥ मागधी मगधे जाता वृत्ति का ११
 चोल देशजा ॥ ३॥ पेशावी सिद्धभाषा स्यात् संस्कृतं देव भाषितं ॥ १

द्या

त्रिता॥२॥प्रकृतिःस्त्रिविधःआश्रयस्त्रयीधर्मस्तुतद्विधिःस्त्रियामृक्कसामयजुषीतिवेदास्त्रयस्त्रयी ३
शिष्टेभ्योऽस्त्रिंशेरंजमोंकारप्रणावौसमोऽस्त्रिंशसःपुरातनपुरातनाद्यस्त्रयःस्त्रयः ४ आन्वीक्षि
कीदंउनीतिलकुर्विद्यार्थशास्त्रयोःआख्यायिकोपलब्धार्थाःपुराणपंचलक्षणां ५ प्रबंधक
ल्लनाकथाप्रवह्विकाप्रहेलिका स्मृतिसुधर्मसंहितासमाहृतिसुसंग्रहः ६ समस्पातुसमासा
र्थाकिंवदंतीजनश्रुतिःवार्त्ताप्रवृत्तिर्वशांतउदंतःस्यादधाहूयः॥७॥आख्याहेअभिधानंवनाम
यंदधेयंवनामव॥८॥इतिशकाराणाहोनेसंहृतिर्वहुभिःकृता॥९॥विवादोव्यवहारःस्यादुपन्यासस्त
वाङ्मुरवम्॥१०॥उपोद्यातउदाहारःशपनंशपथःपुमान्॥११॥प्रश्नोनुयोगःएकैवप्रतिवाक्यो
हरेसमे॥मिथ्याभियोगोभ्याख्यानमथमिथ्यामिशंसनं॥१२॥अभिशायःप्रणादस्तशब्द

अ-को-म.

१२

गु३

ला ५ वा ३

स्यादनुरागजः॥ यशः कीर्ति समज्ञा वस्तवसोत्रं स्ततिर्नृतिः॥११॥ अग्निदितं दिस्त्रिरुक्तं मुञ्चैर्धुषंतु धोषतां॥
काकुः स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्धुनेः॥१२॥ अवर्णाक्षे वनिर्वारिपरीबादायवादावत्॥ उप
क्रोशो जुष्ठावकुत्सानिंदावगर्हणो॥१३॥ पारुष्यमतिरेः स्याद्दुर्त्सनं त्वपकारणीः॥ यः सति दउपालेभसत्र
स्यात्परिभाषणाम्॥१४॥ तत्र स्वाक्षारणायः स्यादाक्रोशो मेधुनं प्रति॥ स्यादाभाषणमालापः प्रल
पोनर्थकिं वचः॥१५॥ अनुलापो मुहुर्भाषाविधेः परिदेवनं॥ विप्रलापो विरोधोक्तिः संलापो भाष
णामिधः॥१६॥ सुप्रलापः सुबवनमपलापस्तु निरुवः॥ संदेशवाग्वाचिकं स्यादाग्नेदास्तु त्रिपुत्रे॥१७॥ व ७
रुषतीवागकल्याणी स्यात्कल्याणुधुभात्मिका॥ अत्यर्थमधुरं सौत्वं संगतं हृदयंगमं॥१८॥ निष्ठुरं
परुषं ग्राभ्यमश्लीलं चरुतं प्रिये॥ सत्येयसंकुलं किं छेपरस्परपराहते॥१९॥ लुप्रवर्णाय
दंशस्तनिरस्तत्वरितोदितं॥ अंबूकृतं सनिष्ठीवमवदं स्यादनर्थकं॥२०॥ अनहुरमवाच्यं

रामः

१२

सो कुंठ ननु सोऽत्रा संमितांतराति कृजितम् ॥१॥

सादाहते तु म पार्थकम् ॥ अथ निम्बमविस्पष्टं विस्पष्टं तं च तं वचं ॥२१॥ सत्पंतथ्यमंतं स
म्यगमूनि त्रिषु तदति ॥ शब्दे निनाद निनद धनिधानर वस्व नाः ॥२२॥ स्वान निर्योष निहृद ॥ २२
नाद निस्वान निध्वनाः ॥ आरवा राव संराव विरावा अथ मर्मरः ॥२३॥ स्वनि ते वस्त्र पराणां भूषणां तं
सिञ्चितम् ॥ निःकारो निःकरः काराः करः करणं तपि ॥२४॥ वीरागायाः कृति प्रोदः प्रकाराः प्र
करादयः ॥ कोलाहलः कल कल स्तिरभ्यावासितं स्तं ॥२५॥ स्त्री प्रतिस्तुति धानि गीतं गान मिमेस मे
एति शब्द दिवर्ग ॥ ॥ निषाधर्षभां धार स्वर्ग मध्यम धैवताः ॥ पंचमः अथ मीत प्रतंत्री कंठो स्थिताः स्व
राः ॥१॥ का कली तु कले सु शोभने तु मधुरा स्फुटे ॥ कलो मंद स्तुगंभीरितारोत्पुवै स्त्रय स्त्रिषु ॥२॥ सम
स्त्रिषु लयस्त्रिषु स्त्रिषु लो वीरागा तु व लोकी ॥ विपंची स्त्रिषु तंत्री मिः सप्तमिः परिवर्दिनी ॥३॥ तत्र वीरागा

शु. मर.
१३

कं
१ वंशदिने सुखि रंकां स्यात्तादादिकं युनं ॥ ५ ॥ वतुर्विधमिदं वाद्यं वदित्रातोर्वनामकं ॥ १

दिकं वाद्यं मानदं मुखजदिकं ॥ मरंगा मुखजामेदास्वक्यालिगोर्दुकास्त्रयः ॥ ५ ॥ स्याद्यशः पठहोठका मे
र्यामानकदुंधुमिः ॥ आनकः पठहोस्त्रीस्वात्कोरोवीशा विवादनम ॥ ६ ॥ वीरादादाः प्रवालः स्वा
ककुभस्तप्रसेवकः ॥ कोलंबकस्तुकाद्यो स्यादुपमाहोर्विधनं ॥ ७ ॥ वाद्यप्रमेदाडमरुमरुडिशिमरु
गः ॥ यदूलः क्कावो न्येवनर्तकी ला सके समे ॥ ८ ॥ विलंबितं दुतं मध्यंतत्वमोद्यो घनं क्रमार् ॥ तालं कालः
क्रियामानं तयः साम्प्रमथास्त्रियाम ॥ ९ ॥ तारावर्नं ननायं लास्यं नतं वनर्तने ॥ तीर्थे त्रिकं न्यय
गीतवाद्यं नाद्यो मिदं त्रयम ॥ १० ॥ भ्रुकुं शश्व भ्रुकुं शश्व भ्रुकुं शश्वेति नर्तकः ॥ स्त्रीविवधारी पुरुषो नाद्यो
क्कोराशिकाजुका ॥ ११ ॥ भजिनी पतिरावुत्रा भवो विद्वानधायकः ॥ जनको पुवराज सुकुमारो भर्तृ
दारकः ॥ १२ ॥ राजा भट्टारको देवस्तानुता भर्तृदारिका ॥ देवी कता भिषे काया मि सुचमदिनी ॥ १३ ॥

तरो १

रामः
१३

अब्रह्मराजपथवधो कौराजस्यालस्यपुष्टि यः ॥ अम्बामाता यवालास्यादासुरार्थस्तमादिषः ॥ १४ ॥ अत्रिका
 भगिनी ज्येष्ठानिष्ठानिर्वहरोसमे ॥ हंडे हजेह्लाहानेनीचां वेटी सरवी प्रति ॥ १५ ॥ अंगारोशविधे पोथ्यं
 काभिनयोसमौ ॥ निर्वहने गसत्याभ्यां द्वे गिष्वा गिकसात्यिके ॥ १६ ॥ अंगारवीरकरुता
 पुतहास्यभयानकाः ॥ श्रीभक्तेशोदेवरसाः ॥ अंगारः सुविह्वलः ॥ १७ ॥ उत्साहवर्द्धनोवीरः कासापकरुता
 घरा ॥ कपादयानुक्तं पास्यादनु कौशोप्यथोसा ॥ १८ ॥ हासेहसंस्ववी भासं विकतं त्रिषिदं दयं ॥ विस्म
 यो दूतमाश्रयं विजमप्यथ भेरवं ॥ १९ ॥ दास्यं भीषणं भीष्मं घोरे प्रमं भयानकं ॥ नयं करं प्रतिभयं
 रोद्रं तस्मै मयी त्रिषु ॥ २० ॥ चतुर्दशदरासो भित्तिर्भीः सा संभयं ॥ विकारो मानसो भावो नु भावो भाव बोध
 कः ॥ २१ ॥ गर्वे भिमानी हंकारो मानश्चेत्तसमुन्नतिः ॥ अनादः परिभवः परिभावस्तिरहिक्रिया ॥ २२ ॥ शिख

तु ३ अ १

म. म. क.

१७

ला ५

ब्रह्माननावृत्तां बहेल मस क्षणम् ॥ प्रदाक्षं ह्रीं स्त्रिया व्रीडालज्जासापत्रपाश्र्मतः ॥ २२ ॥ क्षांतिस्तितिक्षा
विधातुपरविषये स्पृहा ॥ अक्षांतिरीर्ष्याः स्त्रिया तु दोषा रोषो गुरोश्च पि ॥ २३ ॥ विरं विरोधो विद्वेषो
मन्युशौक्येयुक्स्त्रियां ॥ पश्चात्तपोनुतापश्च विप्रतीसार इत्यपि ॥ २४ ॥ कोपक्रोधामर्धरोषप्र
तिघातहृदुधौ स्त्रियो ॥ शुचौतुवरिते शीलमुन्मादश्चित्तविभ्रमः ॥ २५ ॥ प्रेमानाप्रियताहर्दिप्र
मत्ने होषदोहं ॥ २६ ॥ कांक्षास्पृहेहातुं कुल्लिप्सा मनोरथः ॥ २७ ॥ कामोभिलाषस्तर्षश्च
समहंसात्सद्वयोः ॥ दुषाधिर्नाधर्मवितापुंस्याधिर्मनसीव्यथा ॥ २८ ॥ स्वाञ्जितास्पृतिराध्या
नमुत्काराहोत्कलिके समे ॥ २९ ॥ साहोयवसायस्यात्तवीर्यमतिशक्तिभाक् ॥ ३० ॥ कपटोस्त्रीया
जटभोषधयश्च प्रकैतवे ॥ कुसृतिर्निकृतिः साध्यप्रमादोऽनवधानता ॥ ३१ ॥ कोटरहलंजैकं तु
जगुर्नैवकुतहलं ॥ स्त्रीणां विलासविद्युलविभ्रमाललितंतथा ॥ ३२ ॥ हेलालीलेत्यमी हावाः क्रियाः

रामः

१७

पर ६:

ल१

व१

ॐ गंगारभावजाः॥द्रवकेलिपरीहासाःक्रीडातीलावनर्भवा॥३१॥व्याजोपदेशोऽप्यं वक्त्राखिलाकु
हिनं॥धर्मोनिदायःस्वः॥स्थात्प्रलयो नष्टवेषता॥३२॥अवहिताकैरुग्निःसमोसवेगसंभूमौ॥
स्यादाहुति कंहासःसोप्रासःसमनाकस्मितम्॥३३॥मध्यमंस्थादिहसितंरोमां चोरोमहर्ष
रां॥क्रंदितंरुदितंक्रुष्टंजंभस्तत्रिषुजंभरां॥३४॥विप्रलंभोविसंवादोऽरिंरांस्वजनंसमे
स्थान्निद्राशयनंस्वायःस्वप्नःसवेशाश्रयः॥३५॥तंद्रीप्रमीलाभ्रकुटिर्भ्रुकुटिर्भ्रुकुटिः
स्त्रियां॥अदृष्टःस्यादसौम्येक्षितंसंसिद्धिप्रवृत्तीतिमे॥३६॥स्वरूपं च स्वभावश्चनिसर्गश्च
अवेपथुः॥कुंभोयक्षराड्डुषोमहदुडुवडासवः॥३७॥इतिनाद्यवर्गः॥अधोभुवनपात
लबलिसद्गुरसातलं॥नागलोकोहरं सुधिरं विवरं विलम्बः॥३८॥हिंद्रं निर्व्यथनं रोकोंध्रं स्वभ्रं

कुं

अर.

१५

मातृ ४ वर

अर तमिः

वपा शुषि ॥ गत्रा विदौ भुवि मधुमे सरंध्रे शुषि रं विषु ॥ २॥ अंधकारोः स्त्रियां चांतं तमि रं तमः ॥ धौत्रे
गाढे धतम संक्षीरो वत म संतमः ॥ ३॥ विक्कं तं म संनागाः काद्र वेधा सादी अवरं ॥ शेपो न तो वा
सुविस्तु सप्य रजो ध्यो न से ॥ ४॥ तिलि सः स्वग द्जग रेश युर्वा ह सद्रु पो ल कर्द जल व्यालः समे
राजिल दुंदुभो ॥ ५॥ मूलु धानो लोहिनि मुक्तो मुक्त केंतु कः सप्यः पदा कर्भु जगो भुजं गोहि भु
जं गमः ॥ ६॥ आशी विवि वध रश्च क्री न्याल सरी सप्यः ॥ कुरा डली गुरु पा वक्षः अवाः का को द
रः फरी ॥ ७॥ दधी करो दी र्घ पष्टे द नृशू को विले शमः ॥ ८॥ पन्न गो भो गी जिह्न गः पवना शनः ॥
॥ कंतु की ले लिहा नश्च राज सप्यो भुजं भुक् ॥ त्रिष्वा हेयं विस्था दि स्फटा यंतु पराण द्योः ॥ ९॥ स
मो कंतु कनि मेरी को ध्वे ड सुग रलं विषं ॥ १०॥ सिक्की वे चका कोल काल कूट हला हलाः ॥ ११॥ सौराष्ट्रिकं

का
रामः
१५

शौलिकेयोऽसपुत्रः प्रदीपनः ॥ दारदो वत्सना भञ्जविष भेदाश्रमी नव ॥ ११ ॥ विषवेद्यो जागालिको
 चालनाह्याहितुलिकः ॥ १२ ॥ इति पाता भोगीवर्गः ॥ ॥ स्थाना रक्ता नरको निरयो दुर्गतिः स्थियाम् ॥
 तदेदास्तपना वी विम हरो श्वरो रवाः ॥ १३ ॥ संघातः कालसूत्रं वेत्ता धासना सुनारका ॥ प्रेता वेतराणि
 सिंधुः स्यादलस्मी सुनिर्गतिः ॥ १४ ॥ विष्टिरा ज्ञेयः कारणा तु यत्तना तीव्रवेदना ॥ पीडा बाधा व्यथा दुः
 खमामनस्यं प्रसूतिजम् ॥ १५ ॥ स्यात्कष्टं कष्टं माभीलं त्रिवैषां सत्वगीमियत् ॥ १६ ॥ इति नरकवर्गः ॥
 समुद्रो विरक्ताः धारावारः सरित्पतिः ॥ १७ ॥ उद्वानुदधिः सिंधुः सरस्वान्सागरो र्शावः ॥ १८ ॥ रत्ना
 करो जलानि द्विर्धा दंपतिः पांथतिः ॥ १९ ॥ तस्य प्रभेदाः क्षीरो देलिवरो दस्तधाम्परे ॥ २० ॥ सवरो धुसुरास
 र्विद्विदुधजलैः समं ॥ २१ ॥ आपः स्त्री भूम्नि वारि सलिलं कमलं जलम् ॥ २२ ॥ पयः लीकाले ममत्तं
 जीवनं भुवनं वनं ॥ २३ ॥ कथं च सुदं पापपुस्तकं सर्वतो मुखं ॥ २४ ॥ अंभोरी स्तोथ पानी धनी रक्षीराम्बु

मृ. १६

शंकरं। लकाल्लो२

सूचनं॥ मेघपुष्पं घनसहिषुदे आप्यममयम्॥५॥ मंगस्तारंगडुर्मिर्वास्त्रियांवीचिरथोर्मिषु॥
महत्सुल्लोलोत्थासवर्त्रोभिसाभ्रमः॥६॥ पृथंग्रिबिंदुषुषताः पुमांसो विपुषः स्त्रियां॥ वक्रशिख्यं
पृथेदांसुभ्रमाश्चनलनिर्गमाः॥७॥ कूलरोधश्चतीरं वपुतीरं वतटं त्रिषु॥ परावारे परावर्त्तनीतीरे
पात्रं तदं नरं॥८॥ द्वापौ स्त्रिया मंतरीयं यद्वनकीरिरास्तटं॥ तोयो धितंत लुलिनं सैक तंसि
कता मयं॥९॥ निषधरस्तुजं बालः पंको स्त्री शाद्वर्द्धमौ॥ जलोर्द्धसाः परीवाहाः कूपका
स्तविदारकाः॥१०॥ न्मूक्यां त्रिलिंगं नोत्तार्ये स्त्रियां नोत्तारिस्तारि॥ इदुपनुषवः कोलः स्त्रोतोषु
सरांसुवतः॥११॥ आतत्तरपरापुष्पाद्रोतीकाष्ठां बुबाहिनी॥ सांघात्रिकः पोतवर्त्तिकारिधारस्त
नाविकः॥१२॥ निधामकाः पोतवाहाः कूपको गरावक्षकः॥ नोदरादुःखे परास्थिरिन्नं केनि पात
कः॥१३॥ अग्निः स्त्रीकाष्ठबुद्दालः शकपात्रं तु तेवनं॥ धानपात्रं तु पोतो विभवे त्रिषु सोमुद्रिधम्

का२

रामः
१६

१४॥ सामुद्रिको मनुष्ये विना तादो नोः समुद्रिका॥ क्लीबे न्ना वं ना बो द्विती तनो के तिनु त्रिषु ॥ १५
 त्रिष्वगाधा पुस नो छः कलुषो न च साविलः॥ निमगंभीरं गंभीरं मन्त्रानं तत्रिष्ये च ॥ १६॥ अ
 गाधमतलस्य शंके जत्रे दासधी नरो॥ आनायः पुंसि जालं स्याच्छरास्त्रं पवित्रकं ॥ १७॥ मात्सा रसा
 धानी कुवेली स्यादुडिशं मत्स्य वेचनं॥ पथुरो माधुषो मात्सो भी नो धे सारि गोशूडजः ॥ १८॥
 विहारः शकुली वा यगंदकः शकुलार्धकः॥ सहस्रदंष्ट्रः पाठी न डलपी शिभुजः समोः ॥ १९॥ नल
 मी नश्चिलि विमः प्रोष्ठितु शफर द्विपोः॥ क्षुद्रा राट मत्स्य संधातः पोताक्षान मधो मृषाः ॥ २०॥ शे
 हितो मधुरः शालोरा जीवः सकुल सिमिः॥ तिमि गिलाद यश्चा ययादां सिजल जंतवः ॥ २१॥ त
 प्रदाः शिशु भारो द्रुगं कवो मकरादयः॥ स्यात्कुलीरः कर्कटः कर्म मठ कछु पो ॥ २२॥ ग्राहो व
 हारो नक्रत्त कुंभीरो यमहीलताः॥ गंडूषदः कंचुलु को निहाका गोधिका समे ॥ २३॥ रत्नपातुज

शतयो जन विस्तीर्ण विमत्स्य
 उदाहृतः ॥ २३ ॥

म.म.र.

१५

रावाहुशोमेतवाहिनी॥३३॥ शितदुस्तूरतदुःस्पादिपाशातुविपायस्त्रियं॥ शोशोहिरापवाहुः स्यात्कुल्यां वृत्तिमांसरित्॥
 शरावतीवेत्रवतीवंदुभागासंस्वती॥ कावेरिसरितोऽप्यक्षसंभेदः सिंधुसंगमः॥३४॥ दयोः पूराणलीपयसंज
 दव्यांतुत्रिषुत्रे॥ देविकायां सरधावभवेदाविकसारवो॥३५॥ सौगंधितुकहारां हलसंध्यं॥ स्या
 दुत्पलंज्वलयमधनीलाम्बुजमव॥३६॥ इंदीवरं वनीलेस्मिं सितेकुमुदके॥ शालुकमेधांकंदः स्याद्वारिप
 र्णीतुकुंभिका॥३७॥ जलनीलीतुशेवालं शोबलोथुमुदती॥ कुमुदिन्यांतुत्रिसिनीपद्मिनीमुखी॥३८॥
 वापुंसिपद्मं नलिनमरविंदमहात्थलम॥ सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयं॥३९॥ धंकेरुं जामर
 संसारसंसारसीरुं॥ विसप्रसन्नराजीवपुष्कसम्भोरुहासीव॥४०॥ पुरादौ किं सितं भोमपुष्कसं ज
 सेरुहे॥ स्तोत्रलंकोकनंदनालानालमध्यासिध्याम॥४१॥ मृगालं विसमज्वादि कर्मवर्षं प्रसिद्धं
 करहाटः शिफांकंदः किंजल्कः केराशोस्त्रियं॥४२॥ संबर्तिका नवदलं वीजुको शोवराठकः॥ उक्तं रामः
 स्वर्णमिदिकालधीशदादिसनाद्यकं॥४३॥ पातालभोगी नृकवारिचेषां वसंगतं॥ शतिवारिचर्गः॥४४॥
 इत्यमरसिंहकृतो नामलिङ्गानुशासने॥ स्वरदिकाराः प्रथमः सांगस्वसंयुतः॥ लिखितं न धुनायं

2